

Provincie Gelderland
T.a.v. college van Gedeputeerde Staten
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Kenmerk: [REDACTED]
Behandeld door: [REDACTED]
Telefoon: 06- [REDACTED]
Onderwerp: Zienswijze 'Onderzoeksagenda Milieu voor windbeleid en RES'
zaaknummer 2022-005244

Deventer, 17 maart 2023
Uw referentie: 2022-005244

Post- en bezoekadres:
Zutphenseweg 6
7418 AJ Deventer

Geacht college van Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Op 13 februari jongstleden heeft u de 'onderzoeksagenda Milieu voor windbeleid en RES' gepubliceerd. Het document heeft de status van Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de plan-MER die u op gaat stellen; partijen hebben tot 20 maart de mogelijkheid om daarop een zienswijze in te dienen. Vanuit de RES-regio Stedendriehoek (voorheen Cleantech Regio) maken we als stuurgroep RES, wat betreft de betrokken gemeenten en waterschappen, graag gebruik van die mogelijkheid.

De samenwerkende besturen in onze RES-regio Stedendriehoek hebben de ambitie om in 2030 het niveau te bereiken van 1,07 TWh elektriciteitsopwek hernieuwbare energie met grootschalig wind en zon. Dit doel is in de RES 1.0 eind 2021 vastgesteld en is het resultaat van 2,5 jaar onderzoek, participatie, inspraak en besluitvorming. De samenwerkende besturen, waaronder de provincie Gelderland, hebben de inspanningsverplichting op zich genomen om de doelstellingen van de RES 1.0 te borgen in hun eigen omgevingsbeleid. Definitieve besluiten worden op lokaal niveau gemaakt in afweging met andere ruimtelijke opgaven.

U wilt nu de bestuurlijke afspraken uit de RES 1.0 borgen in het provinciale beleid van Gelderland. Daarop wilt u het windbeleid aanpassen en hiervoor geldt een wettelijke verplichting van een plan-MER. Wij verwachten dat het onderzoek de uitgangspunten van de RES 1.0 van de zes verschillende regio's in Gelderland respecteert. Wij begrijpen dat volgens de standaard methodiek voor de plan-MER ook alternatieven worden onderzocht en dat een totaalbeeld van de mogelijkheden voor grootschalige duurzame opwek waardevolle informatie oplevert die bijdraagt aan goede argumentatie en afgewogen beleidskeuzes.

Dit neemt niet weg dat we specifiek op een drietal samenhangende punten onze zorg willen uiten.

Uitsluiten leefgebied Wespandief

Juist om hierboven genoemde meerwaarde van een plan-MER vinden wij het spijtig dat u op voorhand het leefgebied van de Wespandief (Veluwe + 1 km) als harde belemmering voor windenergie beschouwt en uitsluit van de zoekruimte, zoals blijkt uit paragraaf 4.4, tabel 4.1 en afbeelding 4.4. U stelt dat volgens het eerder uitgevoerde ecologisch onderzoek in geen enkel scenario windturbines ontwikkeld kunnen worden vanwege het optreden van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebied de Veluwe. Het scenario met een langere stilstand voorziening laat u in dat onderzoek buiten beschouwing. We beseffen net als u dat de financiële haalbaarheid van windparken in dit gebied met een langdurige stilstand van windturbines (en andere mitigerende maatregelen) onder druk komt te staan. Wij zien dat echter niet bij voorbaat als uitsluitingsgrond voor dit onderzoek. Vanuit de markt zijn er signalen dat het effect van een stilstand voorziening op de businesscase zeker te verwachten is, maar op voorhand niet onoverkomelijk hoeft te zijn. Het uitsluiten van het leefgebied van de Wespandief achten we bovendien voorbarig, omdat door Provinciale Staten nog geen formeel besluit genomen is over deze zone in de provinciale verordening. De Staten missen straks bij hun afweging informatie over de milieueffecten in deze zone.

Wij doen daarom de aanbeveling om in uw onderzoek ook het Veluwe + 1 km gebied te onderzoeken op mogelijkheden voor wind, ten behoeve van een integrale afweging.

Bij ter inzage legging van de Omgevingsverordening voorzien wij gebruik te zullen maken om te reageren op uw voorstel middels een zienswijze en wachten vervolgens besluitvorming van Provinciale Staten af.

Geen waterbedeffect

U concludeert dat er zeer beperkte windmogelijkheden zijn voor de Veluwe en omgeving, zoals blijkt uit paragraaf 4.4, tabellen 4.1 en 4.2, afbeeldingen 4.4. en 4.5. Wij constateren dat hiertoe vooral geredeneerd is vanuit het perspectief van financiële haalbaarheid. Dit vinden wij geen juiste insteek. U gaat hierbij voorbij aan de hoge maatschappelijke urgentie voor het realiseren van een evenwichtig systeem van hernieuwbare energie met het oog op klimaat, houdbaarheid van het

energienetwerk en de geopolitieke situatie. Bij blijvende onzekerheid dan wel het uitblijven van nieuwe ruimte voor windenergie rondom de Veluwe, komt de verhouding tussen zonne- en windenergie nog verder in onbalans. Om die reden wil de RES-regio Stedendriehoek de mogelijkheid om nader onderzoek te doen naar mogelijkheden voor Wind op de Veluwe + 1 km en het gebied 1 km tot 8 km in stand houden, volgens de bestuurlijke afspraken in de RES 1.0. Daarin hebben we als RES-regio ook afgesproken dat de gemeente Lochem in afwachting van het nieuwe 'nationale windturbinebepalingen leefomgeving' zelf een gebiedsproces organiseert om te komen tot mogelijke zoekgebieden voor wind. Wij vinden het belangrijk om deze bestaande afspraken gestand te doen. We herhalen hier dat indien de potentie voor windenergie op en rond de Veluwe lager uitpakt naar aanleiding van het handelingsperspectief, wij geen alternatieven zien ter compensatie elders binnen de regio; we willen geen 'waterbed effect'. In uw brief: "Reactie handelingsperspectief wind op de veluwe" van 14 juli 2022, zaaknummer 2020-003059, bevestigt u dat u het met ons eens bent dat er geen sprake kan zijn van alternatieven ter compensatie elders in de regio [waterbedeffect] of het aanrekenen van onze RES-regio op het achterblijven van de opgestelde ambities als gevolg van het handelingsperspectief.

Post- en bezoekadres:
Zutphenseweg 6
7418 AJ Deventer

Doel en scope van uw planMER

Onze indruk is dat u ambivalent bent in uw reden, motivatie en doelstelling voor het uitvoeren van deze plan-MER. Enerzijds legt u in hoofdstuk 1 de nadruk op het primaire doel van het borgen van de RES 1.0, waarvoor u het windbeleid wil actualiseren om daarmee beter aan te sluiten bij de zoekgebieden die zijn opgenomen in de RES. Dit uitgangspunt ondersteunen wij van harte.

Hoofdstuk 2 en 3 geven ons de indruk dat juist het doel is om de plan-MER te benutten voor de herijking van de RES 1.0 richting RES 2.0; onder andere met de motivatie om samen met gemeenten en regio's in te zetten op een verbetering van de wind/zon verhouding en het in beeld brengen van mogelijke zoekgebieden voor wind- en zonne-energie. Dit geeft verwarring, zeker in relatie tot de afspraken over het voorkomen van een waterbedeffect. Daarnaast is het belangrijk om te beseffen dat de RES 1.0 zorgvuldig tot stand is gekomen op basis van bestuurlijke samenwerking, onderzoek, participatie, inspraak en bestuurlijke besluitvorming. Onze RES partners, participanten en inwoners moeten met de vaststelling van de RES 1.0 kunnen vertrouwen op de gemaakte afspraken. Vanzelfsprekend begrijpen wij dat de uitvoering en afstemming in de RES een doorlopend proces is tot 2030 en er gaandeweg nieuwe inzichten en ontwikkelingen zijn die kunnen leiden tot een nieuw bestuurlijk gesprek. Wij zijn van mening dat het aan de RES-stuurgroep is om te besluiten hoe zij willen omgaan met nieuwe inzichten die mogelijk voortkomen uit dit onderzoek, omdat zoekgebieden voor grootschalige opwek vragen om een bredere afweging dan enkel milieueffecten. Indien dit leidt tot nieuwe bestuurlijke afspraken is het aan het bevoegd gezag om hierover te besluiten. Wij zien deze voorgenomen werkwijze graag door u bevestigd.

Het opnemen van zonne-energie in deze onderzoeksagenda heeft ons verrast. Na vaststelling van de RES 1.0 zijn de samenwerkende besturen aan de slag gegaan om in lokale gebiedsprocessen met inwoners uitnodigingskaders voor zon op te stellen. Wij willen niet dat de inzichten van de planMER de opgestarte lokale gebiedsprocessen frustreren.

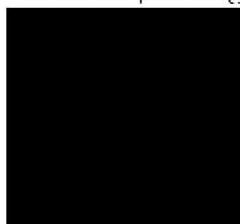
Constructieve bestuurlijke samenwerking

De RES leidt niet tot wijzigingen in de bestaande taken en bevoegdheden van overheden. Tegelijkertijd werken de overheden wel intensief samen aan een complexe opgave, de energietransitie. De energietransitie houdt zich immers niet aan gemeentegrenzen. Op basis van bestuurlijke afspraken zijn we gekomen tot een zorgvuldig geformuleerde strategie en bod in de RES 1.0 op basis van het maximale laadvermogen van ons landschap. De samenwerkende besturen hebben een inspanningsverplichting deze te verankeren in het lokale omgevingsbeleid. De wijze waarop deze verankering wordt gerealiseerd vindt plaats binnen het lokale bevoegd gezag in samenhang met andere ruimtelijke opgaven.

Deze constructieve samenwerking op basis van gelijkwaardigheid met respect voor elkaars werkwijze zetten we graag voort. We zijn ervan overtuigd dat we alleen in goede afstemming tussen alle bestuurslagen komen tot succesvolle transities en de realisatie van grootschalige opwek van energie. Onze gedeelde motivatie is en blijft behoud van onze brede welvaart voor komende generaties.

Met vriendelijke groet,

Namens de partners [gemeenten, waterschappen, netbeheerder, Board] in de Stuurgroep RES regio Stedendriehoek,

Voorzitter Stuurgroep RES regio Stedendriehoek